

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 157/25

Luxemburg 18. decembra 2025

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-448/23 | Komisia/Poľsko (Preskúmanie judikatúry Súdneho dvora *ultra vires* – Prednosť práva Únie)

Právny štát: Poľský Ústavný súd porušil viacero základných zásad práva Únie, keď neuznal judikatúru Súdneho dvora

Súdny dvor tiež konštatoval, že poľský Ústavný súd nie je nezávislým a nestranným súdom, a to z dôvodu závažných nezrovnalostí, ku ktorým došlo v rámci vymenovania troch jeho sudcov, ako aj jeho predsedníčky

Poľský Ústavný súd v dvoch nálezoch rozhodol, že určité ustanovenia Zmlúv, ako ich vykladá Súdny dvor, sú v rozpore s vnútroštátnou Ústavou, a výslovne vo vzťahu k judikatúre Súdneho dvora týkajúcej sa práva na účinnú súdnu ochranu¹ uviedol, že pri jej prijatí Súdny dvor prekročil právomoci, ktoré mu boli zverené (*ultra vires*). Európska komisia usudzovala, že tieto nálezy porušujú viacere základné zásady práva Únie, vrátane jeho prednosti, a preto proti Poľsku podala na Súdny dvor žalobu o nesplnenie povinnosti. Súdny dvor tejto žalobe vyhovel a rozhodol, že Poľsko si nesplnilo svoje povinnosti, a to z dôvodu, že poľský Ústavný súd porušil zásadu účinnej súdnej ochrany a nerešpektoval prednosť, autonómiu, efektivitu a jednotné uplatňovanie práva Únie, a tiež záväzný účinok rozhodnutí Súdneho dvora. Súdny dvor vyhovel žalobe Komisie aj v tom rozsahu, v akom sa týkala závažných nezrovnalostí pri vymenovaní troch sudcov poľského Ústavného súdu a jeho predsedníčky, čím došlo k spochybneniu toho, či má tento Ústavný súd postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle práva Únie.

V obidvoch nálezoch zo 14. júla a 7. októbra 2021 poľský Ústavný súd vyhlásil určité ustanovenia Zmlúv, ako ich vykladá Súdny dvor (ďalej len „Súdny dvor“), za nezlučiteľné s vnútroštátnou Ústavou. Tieto nálezy boli vydané v súvislosti s judikatúrou Súdneho dvora v oblasti nezávislosti poľského súdnictva.

V obidvoch týchto nálezoch sa v podstate odmieta právomoc, ktorú Súdny dvor priznal vnútroštátnym súdom, preskúmať zákonnosť postupov vymenovania sudcov, vrátane uznesení poľskej Štátnej súdnej rady (ďalej len „KRS“), a rozhodovať o tom, že v rámci týchto postupov došlo k vadám.² Okrem toho sa v nich odmietajú predbežné opatrenia uložené Súdnym dvorom, týkajúce sa organizácie a právomoci poľských súdov a konania pred týmito súdmi.³

Európska komisia⁴ usúdila, že nálezy poľského Ústavného súdu porušujú zásadu účinnej súdnej ochrany, zásady autonómie, prednosti, efektivity a jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zásadu záväzného účinku judikatúry Súdneho dvora, a preto podala proti Poľsku na Súdny dvor žalobu o nesplnenie povinnosti.

Komisia vo svojej žalobe poukazuje aj na nezrovnalosti, ku ktorým došlo pri vymenovaní troch sudcov⁵ a predsedníčky poľského Ústavného súdu.⁶ Tvrdí, že tento súd nie je nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom v zmysle práva Únie.

Súdny dvor vo svojom rozsudku v plnom rozsahu vyhovel žalobe Komisie a konštatoval nesplnenie povinností zo strany Poľska.

Súdny dvor konštatoval, že nález poľského Ústavného súdu zo 7. októbra 2021 je v rozpore so zásadou účinnej súdnej ochrany preto, lebo v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora odmieta právomoc vnútroštátnych súdov preskúmať zákonnosť postupov vymenovania sudcov, vrátane uznesení KRS, ktorými sa navrhujú kandidáti na toto vymenovanie, a rozhodovať o tom, že v rámci týchto postupov došlo k vadám. Rovnako aj svojím nálezhom zo 14. júla 2021 poľský Ústavný súd porušil túto zásadu, keď odmietol uznať záväzný účinok predbežných opatrení uložených Súdnym dvorom, týkajúcich sa organizácie a právomoci poľských súdov a konania pred týmito súdmi.

Sporné nálezy spochybňujú aj základné charakteristické črty právneho poriadku Únie, keďže odmietajú zásady autonómie, prednosti, efektivity a jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zásadu záväzného účinku judikatúry Súdneho dvora, a to na základe toho, že poľským orgánom verejnej moci bránia v tom, aby uplatňovali normy primárneho práva Únie.

Súdny dvor pripomenul, že **Poľsko sa nemôže odvolávať na svoju ústavnú identitu** s cieľom vyhnúť sa dodržiavaniu spoločných hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ, akými sú právny štát, účinná súdna ochrana a nezávislosť súdnictva. Tieto hodnoty totiž tvoria samotnú podstatu identity Únie, ku ktorej Poľsko slobodne pristúpilo. **Po pristúpení sú tieto hodnoty konkretizované právne záväznými povinnosťami, ktorých sa členské štáty nemôžu zbaviť.**

Okrem toho **vnútroštátne súdy nemôžu jednostranne určovať rozsah a hranice právomocí zverených Únii.** Tieto otázky sú nevyhnutne spojené s výkladom práva Únie a v súdnom systéme Únie ustanovenom Zmluvami patria výlučne do právomoci súdov Únie. Autonómia a efektivita právneho poriadku Únie bránia predovšetkým akémukoľvek externému preskúmvaniu rozhodnutí Súdneho dvora pri výkone jeho výlučnej právomoci vykladať – s konečným a záväzným účinkom – právo Únie a preskúmať zákonnosť aktov Únie. Prípadné pochybnosti vnútroštátnych súdov, pokiaľ ide o rozsah právomocí Únie alebo o platnosť aktu práva Únie z dôvodu, že prekračuje sféru právomocí Únie, či dokonca z dôvodu, že porušuje požiadavku, aby Únia rešpektovala národnú identitu členských štátov,⁷ možno odstrániť len v rámci dialógu so Súdnym dvorom prostredníctvom prejudiciálneho konania. Rovnako to platí aj v prípade, že sa tieto pochybnosti týkajú výkladu práva Únie zo strany Súdneho dvora.

Súdny dvor napokon dospel k záveru, že vymenovanie troch sudcov poľského Ústavného súdu v decembri 2015 a jeho predsedníčky v decembri 2016 bolo v rozpore so základnými normami upravujúcimi postupy vymenovania v Poľsku. Z tohto dôvodu **poľský Ústavný súd nespĺňa požiadavky na súd zriadený zákonom, ktorý je nezávislý a nestranný v zmysle práva Únie.**

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nespĺnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok.

Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonala rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. V prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii však môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie rozsudku a jeho prípadné zhrnutie](#) sa uverejňujú na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Traian Moga ☎ (+352) 4303 3732.

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

¹ Ide o právo zakotvené v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ.

² Rozsudky Súdneho dvora z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie) [C-824/18](#) (pozri tiež tlačové komuniké č. [31/21](#)) a zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie), [C-487/19](#) (pozri tiež tlačové komuniké č. [173/21](#)).

³ Uznesením Súdneho dvora z 8. apríla 2020, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), [C-791/19 R](#) (pozri tlačové komuniké č. [47/20](#)), sa Poľsku uložila povinnosť pozastaviť uplatňovanie ustanovení, ktoré disciplinárnemu senátu Najvyššieho súdu zverujú právomoc rozhodovať v disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov. Toto opatrenie malo za cieľ zachovať právo na účinnú súdnu ochranu, vzhľadom na to, že došlo k spochybneniu nezávislosti a nestrannosti disciplinárneho senátu.

⁴ Pozri [tlačovú správu](#) Komisie.

⁵ V decembri 2015 zvolil Snem zostavený v ôsmom volebnom období tri osoby ako náhradu za sudcov, ktorých funkčné obdobie uplynulo, a to napriek tomu, že Snem zostavený v siedmom volebnom období už v októbri 2015 zvolil troch iných sudcov do tých istých funkcií. V nálezoč z 3. a 9. decembra 2015 poľský Ústavný súd rozhodol, že zvolenie troch sudcov Snemom zostaveným v ôsmom volebnom období bolo v rozpore s Ústavou. Tri osoby zvolené v decembri 2015 pritom do rúk prezidenta Poľska zložili sľub a boli oprávnené vykonávať svoju funkciu, zatiaľ čo sudcovia zvolení v októbri 2015 sa nemohli ujať svojej funkcie.

⁶ Ku zvolaniu plenárneho zasadnutia, ktorého cieľom bolo určenie kandidátov na túto funkciu, došlo v ten istý deň, keď sa malo konať, a nezúčastnili sa ho všetci sudcovia Ústavného súdu (jeden sudca nebol prítomný). Zo 14 prítomných sudcov sa osem odmietlo zúčastniť hlasovania, pričom požadovali odloženie zasadnutia na neskorší termín, aby sa ho mohol zúčastniť aj 15. sudca. Kandidátka na predsedníčku, ktorú neskôr prezident Poľska vymenoval, bola zvolená piatimi hlasmi, z čoho tri hlasy patrili sudcom, ktorých vymenovanie už bolo spochybnené. Navrhnutie kandidátov, ktorí nezískali podporu väčšiny sudcov, bolo však označené za odporujúce poľskej Ústave.

⁷ Na základe článku 4 ods. 2 ZEÚ.